

ประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพของเกษตรกรจังหวัดตาก

Benefits received from accounting for career costs of farmers in Tak Province

อารีสา วัตละยาน

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง ประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพของเกษตรกรจังหวัดตากมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์โดยรวมของผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรในจังหวัดตาก ศึกษาความรู้ความเข้าใจและการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการต้นทุนของผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรในจังหวัดตากและศึกษาถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพของเกษตรกรในจังหวัดตากซึ่งผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากเกษตรกรจำนวน 400 แบบสอบถาม เพื่อใช้ในการศึกษาประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพของเกษตรกรจังหวัดตาก

จากการศึกษา ประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพของเกษตรกรจังหวัดตากพบว่าเกษตรกรผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรส่วนใหญ่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง ใช้แหล่งน้ำธรรมชาติในการประกอบอาชีพ และซื้อพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์และเมล็ดพันธุ์ด้วยตนเองมีปัญหาด้านต้นทุนในการประกอบอาชีพสูง ไม่มีตลาดรองรับ เกิดโรคระบาดในการประกอบอาชีพ ด้านคุณภาพน้ำไม่ดีและไม่เหมาะสมต่อการประกอบอาชีพมีความรู้ ความเข้าใจและการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการต้นทุนในการประกอบอาชีพในเรื่องการเปลี่ยนการจ้างคนอื่นเน้นการพึ่งตนเอง การจัดสรรพื้นที่เกษตรกรรมอย่างเหมาะสม และการลดการใช้สิ่งต่าง ๆ ที่ฟุ่มเฟือยไม่จำเป็นต่อการทำเกษตรกรรม มากที่สุดมีความรู้ ความเข้าใจการจัดทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพในเรื่องวิธีคิดกำไร ขาดทุนจากการประกอบอาชีพ และวิธีคิดรายจ่ายสินทรัพย์ถาวร เฉลี่ยรายปีมากที่สุด ได้รับประโยชน์จากการจัดทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ ได้แก่ เรื่องลดต้นทุนและค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นได้ ร้อยละ 0.95 คำนวณหากำไร – ขาดทุนจากการประกอบอาชีพได้ ร้อยละ 0.86 มีเงินออม/กำไรเพิ่มขึ้นจากการประกอบอาชีพ ร้อยละ 0.88 กำหนดปริมาณการผลิตที่เหมาะสม ร้อยละ 0.83 สามารถตั้งราคาขายได้ไม่ขาดทุน ร้อยละ 0.85 รู้ว่าอาชีพไหนควรทำต่อหรือเลิกทำ ร้อยละ 0.90 การวางแผนการผลิต ร้อยละ 0.83 และปรับเปลี่ยนวิธีการผลิตที่ดีขึ้น

คำสำคัญ: บัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ , เกษตรกร

ABSTRACT

The subject of the research is the benefits of making cost accounting of agriculturists in Tak Province. The aims of this research are : To study the overalls of agriculturists in Tak province To study the understanding of making cost accounting of agriculturists in Tak province and to study . The researcher collected questionnaires from 400 agriculturists in order to study the benefits of making cost accounting of agriculturists in Tak province.

From the study of the benefits from making cost accounting found that most of the Tak agriculturists have their own land. They use natural water sources for their farms. They bought seeds and breeding animals by themselves. The problems are the cost of management is very high; no market support and water quality is poor and not appropriate for farming. Tak agriculturists know, understand and practice how to manage their cost by changing the hiring of others instead of self-reliance, appropriate agricultural land allocation and reducing the use of extravagant things which are not necessary for their framings. They know, understand and practice how to making cost accounting by using the method of calculating profits and loss from their occupations. And the method of calculating the average annual fixed asset expenditure the most benefit from cost accounting for occupations such as reducing costs and unnecessary expenses by 0.95 percent, calculate the profit-loss from the occupation by 0.86 percent, with savings / increased profits from careers 0.88 percent, determine the right production amount ,0.83 percent be able to sell without loss 0.85 percent, knowing which methods should continue or quit 0.90 percent, production planning, 0.83 percent can modify production methods better than ever.

Key words: Cost accounting, agriculturists or farmers

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการโครงการเสริมสร้างภูมิปัญญาทางบัญชีแก่เกษตรกร เพื่อสนับสนุนและเสริมสร้างให้เกษตรกร ได้รับโอกาสเรียนรู้การจัดทำบัญชีต้นทุน

ประกอบอาชีพ เสริมสร้างองค์ความรู้ให้แก่เกษตรกรให้เห็นถึงประโยชน์ของการบันทึกบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ และนำข้อมูลจากการบันทึกบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพมาปรับใช้ในการวางแผนในการประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสม มีเหตุผล เป็นการสร้างวินัยทางการเงิน และพัฒนาคุณภาพชีวิตตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้บัญชีเป็นเครื่องมือบ่งชี้ อันจะเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรให้มีวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งจะนำไปสู่การพึ่งพาตนเองและเสริมสร้างภูมิคุ้มกันให้สามารถปรับตัวสอดคล้องกับสถานการณ์ ตลอดจนสามารถนำข้อมูลทางบัญชีไปใช้ในการวางแผนประกอบอาชีพ สร้างความเข้มแข็งให้แก่ตนเอง ครอบครัวและชุมชนอย่างยั่งยืน(กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ออนไลน์)

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์สืบสานพระราชปณิธาน ด้วยการสร้างเสริมให้เกษตรกรได้ใช้บัญชีเป็นเครื่องมือช่วยในการประกอบอาชีพและดำเนินชีวิต ควบคู่กับการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต โดยต่อยอดให้เกษตรกรทุกคน“ทำบัญชีได้ใช้ข้อมูลทางบัญชีเป็น” ฐานต่อองค์ความรู้ด้านบัญชี 3 มิติ คือ รู้ตนเอง รู้สภาพแวดล้อม รู้อนาคต เมื่อรู้แล้วก็สามารถคิด วางแผน ลงมือทำ ทบทวนนำไปพัฒนาอาชีพของตนเอง คำนึงถึงหลักเหตุผลและการประมาณตนเอง โดยมีบัญชีเป็นภูมิคุ้มกันและคู่มือชีวิตเพียงเท่านี้ ชีวิตก็สามารถประสบความสำเร็จได้ไม่ยาก(กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ออนไลน์)

ในอดีตที่ผ่านมาจนถึงยุคปัจจุบันเกษตรกรส่วนใหญ่มักทำการเกษตรโดยไม่ได้จดบันทึกบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ ขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ รวมทั้งไม่เห็นถึงประโยชน์และความสำคัญที่ได้รับจากการจัดทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพทำให้เกษตรกรไม่สามารถรับรู้ถึงผลกำไร-ขาดทุน ต้นทุนในการประกอบอาชีพที่แท้จริงได้

การจัดทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพจึงมีความสำคัญต่อเกษตรกรผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นอย่างมากทำให้รู้ถึงผลกำไร -ขาดทุนในการประกอบอาชีพ ช่วยในการตัดสินใจเลือกลงทุนประกอบอาชีพ ช่วยในการวางแผนการลงทุน ทั้งนี้เกษตรกรยังสามารถนำข้อมูลในการจัดทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพไปใช้วางแผนการผลิตล่วงหน้าได้อย่างมีเป้าหมาย อีกทั้งยังรู้ทิศทางและกำหนดอนาคตในการประกอบอาชีพของตนเองได้ ทำให้มีการพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างสมดุลตามแนวทาง “ใช้บัญชีลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต พิชิตความจน”

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาถึงสถานการณ์โดยรวมของผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมในจังหวัดตาก ความรู้ความเข้าใจและการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการต้นทุนของผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมจังหวัดตาก รวมถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพของเกษตรกรจังหวัดตาก เพื่อเป็นข้อมูลให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมการจัดทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพให้เกิดประโยชน์แก่เกษตรกรผู้จัดทำบัญชีอย่างแท้จริงและยั่งยืนสืบต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาถึงสถานการณ์โดยรวมของผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรในจังหวัดตาก
2. ศึกษาถึงความรู้ความเข้าใจและการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการต้นทุนของผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรในจังหวัดตาก
3. ศึกษาถึงความรู้ความเข้าใจของการจัดทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ
4. ศึกษาถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพของเกษตรกรในจังหวัดตาก

สมมติฐานของการวิจัย

1. เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแต่ละปัจจัยต่างกันมีความรู้ความเข้าใจและการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการต้นทุนในการประกอบอาชีพต่างกัน
2. เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแต่ละปัจจัยต่างกันมีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพต่างกัน
3. เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแต่ละปัจจัยต่างกันเห็นประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร ศึกษาเฉพาะเกษตรกรที่จัดทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพจำนวน 400 คน ได้แก่ เกษตรกรทำนา จำนวน 80 คน เกษตรกรทำไร่ 80 คน เกษตรกรทำสวน 80 คน เกษตรกรทำประมง 80 คน และเกษตรกรทำปศุสัตว์ จำนวน 80 คน
2. ขอบเขตด้านเวลา ทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูลและเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามและนำมาวิเคราะห์ผล สรุปผล ระหว่างวันที่ 19 ตุลาคม 2562 ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2563
3. ขอบเขตด้านพื้นที่ เก็บข้อมูลจากเกษตรกรผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรในพื้นที่ 9 อำเภอของจังหวัดตาก ได้แก่ อำเภอเมืองตาก อำเภอบ้านตาก อำเภอสามเงาอำเภอวังเจ้า อำเภอแม่สอด อำเภอพบพระ อำเภออุ้มผาง อำเภอแม่ระมาด และอำเภอท่าสองยาง

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

หลักการบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ

1. หลักบัญชี 3 มิติสู่คุณภาพชีวิตที่ยั่งยืน

2.หลัก 3 คิด 4 รู้ ด้วยการทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ

การจัดทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ

1. วิธีการลงบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ

1.1 ลงวัน เดือน ปี เขียนวันที่ เดือน ปี พ.ศ. ที่มีรายการรับเงินและรายการจ่ายเงิน

1.2 ลงรายการ เขียนรายละเอียดของการรับเงิน และจ่ายเงินที่เกิดขึ้นจากการประกอบอาชีพ

1.3 ลงปริมาณ เขียนจำนวนหน่วยของปัจจัยต่าง ๆ ที่ใช้ในการผลิต ซึ่งซื้อมาใช้ในการประกอบอาชีพ และจำนวนผลผลิตที่ขายได้ของแต่ละอาชีพที่ทำ

1.4 ลงรายได้เป็นรายรับจากการประกอบอาชีพของแต่ละอาชีพที่ทำ

1.5 ลงต้นทุน/ค่าใช้จ่าย เป็นรายจ่ายในการประกอบอาชีพของแต่ละอาชีพที่ทำ

1.6 ลงทุนในสินทรัพย์ถาวร เขียนจำนวนเงินที่จ่ายเพื่อซื้อหรือสร้างเครื่องใช้ที่ใช้งานได้หลายปี และมีราคาสูง รวมถึงลงทุนในการลงทุนประกอบอาชีพ เช่น ซื้อรถไถนา เครื่องสูบน้ำ ขุดบ่อเลี้ยงปลา เป็นต้น

2. วิธีการคิดรายจ่ายสินทรัพย์ถาวรเฉลี่ยต่อปีวิธีการคิดรายจ่ายสินทรัพย์ถาวรเฉลี่ยต่อปี ให้นำจำนวนเงินที่จ่ายซื้อสินทรัพย์ถาวร หารด้วย อายุการใช้งานของสินทรัพย์ถาวร นั้น

ประโยชน์จากการจัดทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ

1.เพื่อเป็นเครื่องมือช่วยในการวางแผนและตัดสินใจประกอบอาชีพ

2.เพื่อเป็นเครื่องมือในการวางแผนกำไร และควบคุมค่าใช้จ่าย

3.เพื่อเป็นเครื่องมือในการหาแหล่งเงินทุน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพของเกษตรกรจังหวัดตาก”มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงสถานการณ์โดยรวมของผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรในจังหวัดตาก ความรู้ความเข้าใจและการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการต้นทุนของผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรในจังหวัดตาก และประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพของเกษตรกรในจังหวัดตาก โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยเกี่ยวกับประชากร กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เกษตรกรในจังหวัดตาก จำนวน 115,713 คน ประกอบด้วย เกษตรกรทำไร่ จำนวน 77,338 คน เกษตรกรทำนา จำนวน 34,808 คน เกษตรกรทำสวน

จำนวน 2,864 คน เกษตรกรทำปศุสัตว์ จำนวน 575 คน และเกษตรกรทำประมง จำนวน 128 คน รวม 115,713 คน (ที่มา:สำนักงานพัฒนาชุมชนตาก)

2. กลุ่มตัวอย่าง ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างจากเกษตรกรที่รับผิดชอบในการจัดทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพของครอบครัวเท่านั้น

การสุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน โดยมีการกระจายแบบสอบถามอย่างทั่วถึง และใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (simple random sampling) โดยแบ่งเกษตรกรออกเป็น 5 สาขา ดังนี้ เกษตรกรทำนา จำนวน 80 คน เกษตรกรทำไร่ จำนวน 80 คน เกษตรกรทำสวน จำนวน 80 คน เกษตรกรทำประมง จำนวน 80 คน และเกษตรกรทำปศุสัตว์ จำนวน 80 คน โดยเกษตรกรในแต่ละสาขา ผู้วิจัยจะสุ่มตัวอย่างแยกออกเป็น 9 อำเภอ ซึ่งแต่ละอำเภอ จะมีกลุ่มตัวอย่างอำเภอละ 45 คน

การสร้างเครื่องมือ และการทดสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. การสร้างเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) รูปแบบของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 6 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลทางประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือนจากการทำเกษตรกรรม ขนาดของครอบครัว ประสบการณ์ในการทำเกษตรกรรม และข้อมูลส่วนบุคคลทางภูมิศาสตร์ ได้แก่ พื้นที่เกษตรกรรม

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานการณ์โดยรวมของผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรในจังหวัดตากซึ่งทำการวัดระดับเป็น 2 ระดับ คือ ใช่ และไม่ใช่ และให้คะแนนดังนี้

ใช่ มีค่าเท่ากับ 1 คะแนน

ไม่ใช่ มีค่าเท่ากับ 0 คะแนน

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจและการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการต้นทุนในการประกอบอาชีพซึ่งทำการวัดระดับเป็น 2 ระดับ คือ ใช่ และไม่ใช่และให้คะแนนดังนี้

ใช่ มีค่าเท่ากับ 1 คะแนน

ไม่ใช่ มีค่าเท่ากับ 0 คะแนน

ส่วนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจของการจัดทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพซึ่งทำการวัดระดับเป็น 2 ระดับ คือ รู้ และ ไม่รู้และให้คะแนนดังนี้

รู้ มีค่าเท่ากับ 1 คะแนน

ไม่รู้ มีค่าเท่ากับ 0 คะแนน

ส่วนที่ 5 เป็นคำถามเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับอย่างเป็นรูปธรรมจากการจัดทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพซึ่งทำการวัดระดับเป็น 2 ระดับ คือ ได้ และไม่ได้และให้คะแนนดังนี้

ได้ มีค่าเท่ากับ 1 คะแนน

ไม่ได้ มีค่าเท่ากับ 0 คะแนน

ส่วนที่ 6 เป็นข้อเสนอแนะของเกษตรกรต่อประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ

การทดสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ผู้ทำการวิจัยศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาประยุกต์ใช้เป็นกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถาม และเป็นหลักการในการกำหนดขอบเขตการศึกษาแล้วสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมตามกรอบแนวคิดและให้ครอบคลุมขอบเขตการศึกษา
2. นำแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ เพื่อพิจารณาตรวจสอบปรับปรุง แก้ไข และความถูกต้องสมบูรณ์ของงาน
3. นำแบบสอบถามไปใช้เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. **ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)** ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามโดยมีวิธีการในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้
2. **ข้อมูลทุติยภูมิ** เก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้างานวิจัย เอกสารต่าง ๆ สถิติวิเคราะห์ และหน่วยงานภาครัฐ

การวิเคราะห์ข้อมูลวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ได้แก่ ค่าสถิติ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาวิเคราะห์ผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติในแต่ละส่วน ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลทางประชากรศาสตร์และภูมิศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ และร้อยละ
2. ข้อมูลสถานการณ์โดยรวมของผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรในจังหวัดตาก วิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ และร้อยละ
3. ข้อมูลความรู้ความเข้าใจและการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการต้นทุนในการประกอบอาชีพ วิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ และร้อยละ
4. ข้อมูลความรู้ความเข้าใจของการจัดทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพวิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ และร้อยละ
5. ข้อมูลประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ วิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ และร้อยละ

6 ใช้ independent sample t – test สำหรับเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจและการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการต้นทุนในการประกอบอาชีพ ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจของการจัดทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 และเปรียบเทียบประโยชน์ที่ได้รับอย่างเป็นรูปธรรมจากการจัดทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 4 ตามตัวแปรข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม กรณีที่ตัวแปรข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว มี 2 กลุ่ม ซึ่งเป็นการทดสอบสมมติฐานข้อ 1 – 3

7 ใช้ One – way Analysis of Variance สำหรับเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจและการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการต้นทุนในการประกอบอาชีพ ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจของการจัดทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 และเปรียบเทียบประโยชน์ที่ได้รับอย่างเป็นรูปธรรมจากการจัดทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 4 ตามตัวแปรข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม กรณีที่ตัวแปรข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว มีมากกว่า 2 กลุ่ม ซึ่งเป็นการทดสอบสมมติฐานข้อ 1 – 3

ผลการวิจัย

จากการศึกษา พบว่า ผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมในจังหวัดตากส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนจากการทำเกษตรกรรมอยู่ระหว่าง 5,001 – 10,000 บาท มีขนาดครอบครัว 4 – 5 คน มีประสบการณ์ในการทำเกษตรกรรมมากกว่า 5 ปี และมีพื้นที่เกษตรกรรม 1 – 5 ไร่

เกษตรกรผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมส่วนใหญ่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง ใช้แหล่งน้ำธรรมชาติในการประกอบอาชีพ และซื้อพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์และเมล็ดพันธุ์ด้วยตนเองส่วนใหญ่มีปัญหาด้านต้นทุนในการประกอบอาชีพสูง ไม่มีตลาดรองรับ เกิดโรคระบาดในการประกอบอาชีพ มีปัญหาด้าน

เกษตรกรผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมในจังหวัดตากส่วนใหญ่มีความรู้ ความเข้าใจและการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการต้นทุนในการประกอบอาชีพอยู่ในระดับ มากที่สุด คือ มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่อง การเปลี่ยนการจ้างคนอื่นเน้นการพึ่งตนเอง การจัดสรรพื้นที่เกษตรกรรมอย่างเหมาะสม และการลดการใช้สิ่งต่าง ๆ ที่ฟุ่มเฟือยไม่จำเป็นต่อการทำเกษตรกรรม รองลงมาเกษตรกรผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมในจังหวัดตาก มีความรู้ ความเข้าใจและการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการต้นทุนในการประกอบอาชีพอยู่ในระดับ มาก คือ มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่อง การใช้เทคโนโลยีช่วยในการจัดการต้นทุนในการทำเกษตรกรรม และการวิเคราะห์ดิน น้ำ อากาศ ก่อนการทำเกษตรกรรม

เกษตรกรผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมในจังหวัดตากส่วนใหญ่มีความรู้ ความเข้าใจการจัดทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพอยู่ในระดับ มากที่สุด คือ เรื่องวิธีคิดกำไร ขาดทุนจากการประกอบอาชีพ และวิธีคิดรายจ่ายสินทรัพย์ถาวรเฉลี่ยรายปี

เกษตรกรผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมในจังหวัดตากได้รับประโยชน์จากการจัดทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพอยู่ในระดับ มากที่สุดทุกรายการ ได้แก่ เรื่องลดต้นทุนและค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นได้ คำนวณหากำไร – ขาดทุนจากการประกอบอาชีพได้ มีเงินออม/กำไรเพิ่มขึ้นจากการประกอบอาชีพ กำหนดปริมาณการผลิตที่เหมาะสม สามารถตั้งราคาขายได้ไม่ขาดทุน รู้ว่าอาชีพไหนควรทำต่อหรือเลิกทำ การวางแผนการผลิต และปรับเปลี่ยนวิธีการผลิตที่ดีขึ้นกว่าเดิม

อภิปรายผล

ผลการวิจัย พบว่า เพศชายและเพศหญิงมีความรู้ ความเข้าใจและการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการต้นทุนในการประกอบอาชีพ ไม่แตกต่างกัน

เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุแตกต่างกัน มีความรู้ ความเข้าใจและการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการต้นทุนในการประกอบอาชีพไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านการจัดสรรพื้นที่เกษตรกรรมอย่างเหมาะสม เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุแตกต่างกัน มีความรู้ ความเข้าใจและการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการต้นทุนในการประกอบอาชีพแตกต่างกัน

เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างที่มีประเภทเกษตรกรรมแตกต่างกัน มีความรู้ ความเข้าใจและการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการต้นทุนในการประกอบอาชีพแตกต่างกัน ยกเว้น ด้านการจัดสรรพื้นที่เกษตรกรรมอย่างเหมาะสมมีความรู้ ความเข้าใจและการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการต้นทุนในการประกอบอาชีพไม่แตกต่างกัน

เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความรู้ ความเข้าใจและการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการต้นทุนในการประกอบอาชีพแตกต่างกัน ได้แก่ เปลี่ยนการจ้างคนอื่นเน้นการพึ่งตนเอง ใช้เทคโนโลยีช่วยในการจัดการต้นทุนในการทำเกษตรกรรม วิเคราะห์ดิน น้ำ อากาศก่อนการทำเกษตรกรรม

เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนจากการทำเกษตรกรรมแตกต่างกันมีความรู้ ความเข้าใจและการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการต้นทุนในการประกอบอาชีพแตกต่างกัน ได้แก่ เปลี่ยนการจ้างคนอื่นเน้นการพึ่งตนเอง ใช้เทคโนโลยีช่วยในการจัดการต้นทุนในการทำเกษตรกรรม วิเคราะห์ดิน น้ำ อากาศก่อนการทำเกษตรกรรม

กลุ่มเกษตรกรตัวอย่างที่มีขนาดครอบครัวแตกต่างกัน มีความรู้ ความเข้าใจและการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการต้นทุนในการประกอบอาชีพในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์ในการทำเกษตรกรรมแตกต่างกัน มีความรู้ ความเข้าใจและการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการต้นทุนในการประกอบอาชีพแตกต่างกัน ได้แก่ เปลี่ยนการจ้างคนอื่น เน้นการพึ่งตนเอง วิเคราะห์ดิน น้ำ อากาศก่อนการทำเกษตรกรรม

เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างที่มีพื้นที่เกษตรกรรมแตกต่างกัน มีความรู้ ความเข้าใจและการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการต้นทุนในการประกอบอาชีพในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านใช้เทคโนโลยีช่วยในการจัดการต้นทุนในการทำเกษตรกรรมมีความรู้ ความเข้าใจและการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการต้นทุนในการประกอบอาชีพแตกต่างกัน

เพศชายและเพศหญิงมีความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ ไม่แตกต่างกัน

เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุแตกต่างกันมีความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพแตกต่างกันในทุกด้าน

เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างที่มีประเภทเกษตรกรรมแตกต่างกันมีความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพแตกต่างกันในทุกด้าน

เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพแตกต่างกัน

เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนจากการทำเกษตรกรรมแตกต่างกันมีความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพแตกต่างกัน

เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดครอบครัวแตกต่างกัน มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์ในการทำเกษตรกรรมแตกต่างกันมีความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพแตกต่างกันในทุกด้าน

เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างที่มีพื้นที่เกษตรกรรมแตกต่างกันมีความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านวิธีคิดรายจ่ายสินทรัพย์ถาวรเฉลี่ยต่อปี มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพแตกต่างกัน

เพศชายและเพศหญิงได้รับประโยชน์จากการจัดทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ ไม่แตกต่างกัน

เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุแตกต่างกันได้รับประโยชน์จากการจัดทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพแตกต่างกัน ได้แก่ การกำหนดปริมาณการผลิตที่เหมาะสม สามารถตั้งราคาขายได้เหมาะสม ไม่ขาดทุน การวางแผนการผลิต และการปรับเปลี่ยนวิธีการผลิตที่ดีขึ้นกว่าเดิม

เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างที่มีประเภทเกษตรกรรมแตกต่างกัน ได้รับประโยชน์จากการจัดทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพต่างกัน

เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน ได้รับประโยชน์จากการจัดทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพแตกต่างกัน ยกเว้น รู้ว่าอาชีพไหนควรทำต่อหรือเลิกทำที่ไม่แตกต่างกัน

เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนจากการทำเกษตรกรรมแตกต่างกัน ได้รับประโยชน์จากการจัดทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพแตกต่างกันในทุกด้าน

เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดครอบครัวแตกต่างกัน ได้รับประโยชน์จากการจัดทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพแตกต่างกัน ได้แก่ การกำหนดปริมาณการผลิตที่เหมาะสม สามารถตั้งราคาขายได้เหมาะสม ไม่ขาดทุน และการวางแผนการผลิต

เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์ในการทำเกษตรกรรมแตกต่างกัน ได้รับประโยชน์จากการจัดทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพแตกต่างกัน ได้แก่ การกำหนดปริมาณการผลิตที่เหมาะสม สามารถตั้งราคาขายได้เหมาะสม ไม่ขาดทุน และการวางแผนการผลิต

เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างที่มีพื้นที่เกษตรกรรมแตกต่างกัน ได้รับประโยชน์จากการจัดทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพแตกต่างกัน ได้แก่ การกำหนดราคาไร่ ขาดทุนจากการประกอบอาชีพ มีเงินออมกำไรเพิ่มขึ้นจากการประกอบอาชีพ และการวางแผนการผลิต

ข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้ศึกษาเกษตรกรผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมในพื้นที่จังหวัดตากเท่านั้น ควรศึกษาในพื้นที่จังหวัดอื่น ๆ ด้วย

ในการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเกษตรกรผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเท่านั้น ทำให้ได้ผลการศึกษาที่ยังไม่ครอบคลุมประชากรที่หลากหลายอาชีพ ดังนั้น ถ้าจะมีการศึกษาวิจัยในครั้งต่อไป ควรศึกษากลุ่มตัวอย่างในอาชีพอื่น ๆ ด้วย เพื่อจะได้ครอบคลุมกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพหลากหลายยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. (2562). ตัวอย่างการจัดทำบัญชีรับ – จ่าย ในครัวเรือน และสมุดบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ. ค้นเมื่อ 11 พฤศจิกายน 2562, จาก

<http://www.cad.go.th/main.php?filename = account>.

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. (2551). รายงานวิทยุประเภทรายการสนทนา
ตอน รณรงค์ทำบัญชีครัวเรือนผ่านทางคลื่นเกษตรกร (AM1386 KHz). ค้นเมื่อ 11 พฤศจิกายน
2562, จาก http://www.cad.go.th/main.php?filename = path 70_2551

กระทรวงมหาดไทย, สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จังหวัดตาก. สรุปข้อมูลครัวเรือนเกษตรกร.
ค้นเมื่อ 11 พฤศจิกายน 2562, จาก <http://stat.bora.dopa.go.th/stat/statnew>.

เกรียงไกร ศิลปศรี. (2558). การศึกษาองค์ประกอบการส่งเสริมการจัดทำบัญชีครัวเรือน กรณีศึกษา:
เกษตรกรชาวสวนยางพารา ตำบลบางขัน อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

จำตรีหญิงกิติพัฒน์ ล้อมฉิมพลี. (2557). ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือนของประชาชนชุมชน
บ้านปากคลองโพธิ์เหนือ จังหวัดปทุมธานี. กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.

ชลลดา เหมะธูลิน และจินตนา ชัยชนะ. ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการจัดทำบัญชีครัวเรือนของ
ประชากรในเขตพื้นที่ตำบลกุดสระ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี. วารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล,
1(1), 42-49.

ดร.รัฐนันท์ พงศ์วิจิตร และผู้ช่วยศาสตราจารย์นิศรา จันท์เจริญสุข. การจัดทำบัญชีครัวเรือนแบบ
มีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น, 7(1), 23-36.

ดร.สุภัทรร ทวีจันทร์. การบูรณาการบัญชีครัวเรือนเพื่อเสริมสร้างภูมิปัญญาทางบัญชีตามหลัก
ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง: กรณีศึกษาชุมชนบ้านกลาง ตำบลชะยุ่ง อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัด
ศรีสะเกษ. วารสารบัณฑิตศึกษา, 10(48), 7-16.

ธรรณชนก นิลมณี ศรีสมร ผ่องบุณิ จุฑามาศ แซ่หว่าง และอรพินท์ อิ่มจงใจรักษ์. (2558).
การศึกษาพฤติกรรมและสภาพปัญหาการจัดทำบัญชีครัวเรือนตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
ลดปัญหาหนี้สินของเกษตรกรจังหวัดปราจีนบุรี. ปราจีนบุรี:มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
รัตนโกสินทร์.

ปาริชาติ มณีมัย ชลันธร ศรีธรรมโชติ ภัทรพล วรรณราช และรวีวรรณสุขพิลาภ. การจัดทำ
บัญชีตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง: กรณีศึกษาเกษตรกรในพื้นที่โครงการส่งเสริม
การเกษตรแปลงใหญ่ ตำบลนาข้าวเสีย อำเภอนาโยง จังหวัดตรัง. วารสารพัฒนาสังคม, 20(2), 17-33.

ปราณี เนรมิตร. การส่งเสริมการจัดทำบัญชีครัวเรือนโดยใช้กระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วมเพื่อการ
ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้จ่ายของชุมชนย่านมัทรี จังหวัดนครสวรรค์. วารสารวิชาการ
เครือข่ายบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ, 9(1), 45-58.

พิมพ์รัก พุ่มเจริญ. (2559). ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการจัดทำบัญชีรายรับ – รายจ่ายของเกษตรกร และแนวทางในการส่งเสริมให้เกษตรกรมีการจัดทำบัญชีรายรับ – รายจ่ายที่เหมาะสม. กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ภาวิณีชนอนวัช. (2556). บัญชีครัวเรือนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อชีวิตที่เพียงพอ. พระนครศรีอยุธยา:มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

ภัทรา เรื่องสินภิญญา. บัญชีครัวเรือน เรื่องใกล้ตัวที่ถูกมองข้าม. วารสารวิทยาการจัดการ และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 7(1), 20-28.

อารยา ทามัน. (2556). ปัจจัยที่มีผลต่อการทำบัญชีครัวเรือนของเกษตรกรในอำเภอบาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน. เชียงใหม่:มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.